Súd:	Okresný súd Zvolen
Spisová značka:	19C/83/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6724204738
Dátum vydania rozhodnutia:	07. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. et Mgr. Michala Lunterová Švandová
ECLI:	ECLI:SK:OSZV:2025:6724204738.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudkyňou Mgr. et Mgr. Michalou Lunterovou Švandovou, v spore žalobcu A. B., nar. XX. XX. XXXX, trvalý pobyt A. C. XX, XXX XX D., v konaní zast. Advokátska kancelária BUGRI s. r. o., so sídlom Námestie SNP 14/23, 960 01 Zvolen, IČO 56 434 995, proti žalovanému Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, 821 72 Bratislava mestská časť Staré Mesto, IČO 00 151 866, o zaplatenie 5.113,20 Eur takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 5.113,20 Eur, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania žalobcu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 02. 12. 2024 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 5.113,20 Eur a náhradu trov konania, a to titulom náhrady škody spôsobenej porušením smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo dňa 04. 11. 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“), ktorá bola žalovaným nesprávne implementovaná, resp. nebola v časti implementovaná do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Škoda tak vznikla žalobcovi ako jednotlivcovi, porušením únijného práva žalovaným, ako členským štátom Európskej únie. Na strane žalobcu tiež podľa jeho tvrdení došlo k strate odpočinku a porušeniu jeho osobnostných práv.

1.1 Žalobca je príslušníkom hasičského a záchranného zboru, štátnu službu vykonáva v služobnom pomere v súlade so zákonom č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hasičskom a záchrannom zbore“), v služobnej hodnosti podpráporčík, vo funkcii hasič – záchranár, v čate B s miestom výkonu služobnej činnosti na hasičskej stanici vo D..

1.2 Pracovný čas príslušníka hasičského a záchranného zboru je rozvrhnutý tak, že každá jedna minimálne 24 hodín trvajúca služobná zmena zásahového hasiča sa skladá z výkonu služby po ktorom nasleduje služobná pohotovosť na pracovisku podľa § 92 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, označená ako určená služobná pohotovosť. Do konca roku 2021 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 17 hodín výkonu služby a 7 hodín určenej služobnej pohotovosti, a to v čase 22:30 – 05:30 hod, teda v pomere 17:7. S účinnosťou od 01. 01. 2022 boli pracovné zmeny rozvrhnuté na 16 hodín výkonu služby a 8 hodín služobnej pohotovosti, a to v čase 22:00 – 06:00 hod, teda v pomere 16:8. V rámci jednej pracovnej zmeny tak žalobca strávi na pracovisku sústavne minimálne 24 hodín. Mimo rozvrhu služobného času hasičovi môže byť a žalobcovi aj pravidelne býva nariadená služobná pohotovosť.

Určená služobná pohotovosť, ako aj nariadená služobná pohotovosť sa pritom do pracovného času žalobcu nezapočítavajú a ich výkon nie je rozlíšený ani na výplatnej páske, na ktorej je uvedený len súhrnný počet odpracovaných hodín služobnej pohotovosti. Výkon služobnej pohotovosti je rozdelený na aktívnu časť, teda na časť, v ktorej sa služobná pohotovosť mení na prácu nadčas ak je nahlásený výjazd a na neaktívnu časť. E. sa pritom počas celého trvania služobnej pohotovosti musí zdržiavať na hasičskej stanici, výjazd sa vykonáva do jednej minúty od nahlásenia, a preto musí byť oblečený v služobnej rovnošate a musí byť fyzicky aj psychicky pripravený okamžite vykonať výjazd na miesto určenia. Za vykonávanie určenej služobnej pohotovosti je žalobca odmeňovaný za každú hodinu pohotovosti peňažnou náhradou vo výške 15% zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu (teda z hodinovej mzdy), ak je služobná pohotovosť vykonávaná v bežný služobný deň (tzv. 15%-ná pohotovosť) a peňažnou náhradou vo výške 30% z hodinovej mzdy, ak je služobná pohotovosť vykonávaná v deň služobného pokoja, teda v deň štátneho sviatku (tzv. 30%-ná pohotovosť).

1.3 Žalobca v rámci určenej služobnej pohotovosti odpracoval od novembra do decembra 2021 (vrátane) 103,28 hodín, od januára do decembra 2022 (vrátane) 690,36 hodín, od januára do decembra 2023 (vrátane) 608,70 hodín a v mesiacoch január až október 2024 (vrátane) 551 hodín, teda celkovo 2695,32 hodín služobnej pohotovosti (z toho 1953,34 hodín určenej služobnej pohotovosti a 741,98 hodín nariadenej služobnej pohotovosti) pričom žiadna z týchto odpracovaných hodín mu nebola započítaná do pracovného času. Priemerný týždenný pracovný čas žalobcu počas celého žalovaného obdobia (apríl 2021 – február 2024) tak dosiahol najmenej 54,08 hodín týždenne, čím tak počas žalovaného obdobia pravidelne presahoval 40 hodinový týždenný služobný čas príslušníka hasičského a záchranného zboru aj maximálne prípustný 48 hodinový týždenný pracovný čas tak, ako je ustanovené v čl. 6 písm. b) Smernice, a to z dôvodu, že žiadna z hodín odpracovanej služobnej pohotovosti nie je žalobcovi započítavaná do fondu pracovného času, keď vnútroštátna právna úprava v zákone o hasičskom a záchrannom zbore služobnú pohotovosť hasičov nepovažuje za služobný (pracovný) čas, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 1 Smernice a konštantnou judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor EÚ“).

1.4 Žalobca poukázal na § 85 ods. 1 a ods. 2 zákona o hasičskom a záchrannom zbore,
čl. 2 ods. 1 a ods. 2 a čl. 6 Smernice, čl. 288 a čl. 291 Zmluvy o fungovaní Európskej únie
a čl. 7 ods. 2 a ods. 5 a čl. 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a k právnemu posúdeniu veci uviedol, že Smernica predstavuje normu komunitárneho práva a na základe princípu prednosti komunitárneho práva a jeho priameho účinku je založená aj zodpovednosť členského štátu v prípade jej chybnej aplikácie alebo opomenutia jej aplikácie, pričom osoby, ktoré sú takýmto konaním poškodené, sa môžu voči štátu domáhať náhrady spôsobenej škody. Žalobca zdôraznil, že Smernica nebola správne transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, konkrétne do zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ktorého ustanovenia sú v rozpore s vyššie uvedenými článkami Smernice. Základný problém je podľa tvrdení žalobcu v obsahu pojmu pracovný čas tak, ako ho na jednej strane stanovuje Smernica a judikatúra Súdneho dvora EÚ a tým, ako ho na druhej strane upravuje zákon o hasičskom a záchrannom zbore. Pojem pracovný čas uvedený v Smernici, je podľa Súdneho dvora EÚ autonómnym pojmom práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Súdny dvor EÚ zároveň vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že rozlišovanie je binárne, buď je určitý čas pracovným časom alebo ním nie je a že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného pracovného času, pričom rozhodujúcim faktorom pre záver, či sú naplnené znaky pojmu pracovný čas je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť v prípade potreby k dispozícii. Zo žiadneho ustanovenia zákona o hasičskom a záchrannom zbore však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich služobného času. Vzhľadom na účelové oddelenie služobnej pohotovosti od služobného (pracovného) času sa potom formálne javí, že žalobcov služobný (pracovný) čas nepresahuje 48 hodín týždenne. Ak sa však za pracovný (služobný) čas v súlade s judikatúrou Súdneho dvora EÚ považuje aj služobná pohotovosť, je zrejmé, že súhrn takto naskladaného pracovného času hasičov pravidelne prekračuje 48 hodín týždenne, pričom bežne dosahuje v priemere aj približne 53 až 56 hodín týždenne. V dôsledku vnútroštátnej právnej úpravy zákona o hasičskom a záchrannom zbore nie je tak cca 30 % zo všetkých žalobcom reálne odslúžených hodín v práci považovaných za pracovný čas. Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-429/09 dáva v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48 hodinového týždenného pracovného času, vyplývajúceho z článku 6 písm. b) Smernice, poškodenému hasičovi právo domáhať sa náhrady škody priamo proti

členskému štátu. Vzhľadom na uvedené žalobca považuje za nepochybné, že jeho aktívna vecná legitimácia v tomto konaní je jednoznačne daná.

1.5 Žalobca poukázal aj na judikatúru Súdneho dvora EÚ v súvislosti s absolútnou objektívnou zodpovednosťou štátu v prípade porušenia komunitárneho práva (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-429/09 zo dňa 25. 11. 2010, body 45, 46, 61) a tiež v súvislosti s priamou aplikovateľnosťou ustanovení komunitárneho práva v prípade, ak je vnútroštátna norma v rozpore s týmto právom (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-106/77 zo dňa
09. 03. 1978) a v súvislosti s výkladom Smernice a porušením jej čl. 6 (rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-429/09). Práve z prvého uvedeného rozsudku (vo veci C-429/09) vyplýva, že poškodení jednotlivci majú, za splnenia troch podmienok, právo na náhradu škody vzniknutej porušením únioného práva zo strany členského štátu. K otázkam pojmu pracovný čas žalobca poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-397/01 zo dňa
05. 10. 2004, vo veci C-14/04 zo dňa 01. 12. 2005 a vo veci C-518/15 zo dňa 21. 02. 2018.
S poukazom na rozsudky Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-46/93 a C-48/93 zo dňa 05. 03. 1996, rozsudok vo veci C-118/08 zo dňa 26. 10. 2010, rozsudok v spojených veciach C-397/01 až C-403/01 a rozsudok vo veci C-524/04, ako aj s poukazom na uznesenie vo veci
C-437/05 zo dňa 11. 01. 2007 žalobca uviedol, že porušenie práva EÚ pre absentujúcu,
resp. nesprávnu transpozíciu Smernice do zákona o hasičskom a záchrannom zbore
je dôsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu. Pri rešpektovaní zásad ekvivalencie
a efektivity je pasívne vecne legitimovaným subjektom v konaní o náhradu škody porušením únioného práva štát, teda žalovaná Slovenská republika, keďže neprijala opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie dodržania požiadavky vyplývajúcej z čl. 6 písm. b) Smernice, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času, resp. prijala vnútroštátnu právnu úpravu zákonom o hasičskom a záchrannom zbore, ktorý umožňuje služobnému úradu rozvrhnúť hasičovi jeho služobný čas takým spôsobom, že tento pravidelne presahuje maximálnu hranicu 48 hodinového týždenného pracovného času.
Za žalovaný štát v tomto spore koná Ministerstvo vnútra ako orgán, do pôsobnosti ktorého spadá aj hasičský a záchranný zbor a ktorý bol tiež garantom právnej úpravy vykonanej zákonom o hasičskom a záchrannom zbore. Žalobca má preto za to, že pasívna vecná legitimácia žalovanej je jednoznačne daná. V súvislosti s garanciou práva hasičov
na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas žalobca poukázal na rozhodnutia Súdneho dvora, a to na uznesenie vo veci C-52/04 zo dňa 14. 07. 2005, rozsudok vo veci C-518/15 (body 55 až 59), rozsudok v spojených veciach C-397/01 až 403/01 (bod 100) a rozsudok
vo veci C-429/09 (bod 55). V súvislosti s rozsudkom vo veci C-429/09 žalobca nad rámec
už uvedeného uviedol, že porušenie právnej normy EÚ bolo dostatočne závažné, keď žalobca počas žalovaného obdobia pravidelne pracoval nad stanovený limit vyplývajúci
z čl. 6 písm. b) Smernice. Pokiaľ ide o existenciu škody (ujmy) Smernica neobsahuje ustanovenia týkajúce sa procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení, ani kritériá zakotvujúce spôsob určenia výšky nároku na náhradu škody, ale podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ treba pod škodou v takomto prípade rozumieť ujmu, ktorá dotknutému hasičovi vznikla v dôsledku straty času odpočinku, na ktorý by mal nárok, ak by bol maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas upravený čl. 6 písm. b) Smernice rešpektovaný. V tomto zmysle je treba za primeraný odpočinok v zmysle Smernice považovať taký, ktorý by mal nasledovať po maximálne 48 hodinovej týždennej pracovnej dobe zahŕňajúcej jeho služobnú pohotovosť na pracovisku. Žalobou uplatnený nárok je pri absencii explicitnej vnútroštátnej úpravy nároku na náhradu škody z porušenia práva EÚ jednotlivcovi potrebné posudzovať analogicky podľa § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka, upravujúcich nemajetkovú ujmu, keďže tieto ustanovenia upravujú vzťahy obsahom aj účelom najbližšie k náhrade škody porušením únioného práva ako je to v tomto prípade. Práve z týchto dôvodov možno žalobou uplatnený nárok posúdiť ako nemajetkovú ujmu (strata času odpočinku a s tým súvisiace porušenia práva na ochranu zdravia, zakotveného v čl. 40 Ústavy SR, ďalej súkromia a rodinného života), k náhrade ktorej dochádza v peniazoch. V dôsledku nezapočítania hodín služobnej pohotovosti do pracovného času, keď žalobca reálne odpracoval viac než pripúšťa čl. 6 písm. b) Smernice, dochádza sústavne a dlhoročne k porušovaniu jeho osobnostných práv na ochranu zdravia, telesnej a psychickej integrity, spočívajúcom v porušení práva na primeranú dobu odpočinku, ako aj k porušeniu práva na súkromie a rodinný život. Neprimeraná pracovná zaťaženosť má nepriaznivý vplyv na kvalitu jeho života a negatívne sa prejavuje aj na jeho osobnom a rodinnom živote, keďže na úkor jeho rodiny a osobného života trávi neprimerane dlhý čas v práci a prichádza o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám resp. iným aktivitám,

ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Žalobca pritom konštatoval aj priamu príčinnú súvislosť medzi porušením a škodou, ktorá mu bola spôsobená. Ak by žalovaný správne prebral ustanovenia čl. 2 ods. 1 a čl. 6 písm. b) Smernice do zákona o hasičskom a záchrannom zbore resp., ak by boli tieto ustanovenia z materiálnej stránky v praxi dodržiavané, nedochádzalo by k porušovaniu práva žalobcu na maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas a nedošlo by k strate času odpočinku, na ktorý by žalobca mal nárok. V prípade, že sú splnené všetky tri vyššie uvedené podmienky, je štát povinný napraviť následky spôsobenej škody podľa vnútroštátneho práva upravujúceho zodpovednosť za spôsobenú škodu. Podmienky náhrady škody stanovené vo vnútroštátnej právnej úprave nesmú byť menej výhodné ako podmienky týkajúce sa obdobných vnútroštátnych prostriedkov nápravy (zásada ekvivalencie) a nemôžu byť upravené tak, aby viedli k praktickej nemožnosti alebo nadmernému sťaženiu získania náhrady (zásada efektivity). Poskytnutá náhrada škody musí spĺňať aj požiadavku primeranosti tak, aby dostatočne sanovala ujmu ktorá poškodenému jednotlivcovi vznikla (výrok rozsudku vo veci C-429/09). Podľa žalobcu § 122 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ktorý upravuje odmenu za nariadenú služobnú pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania štátnej služby, je ustanovením, ktoré je z hľadiska analógie iuris najbližšie prejednávanej veci na to, aby jeho aplikáciou bolo možné určiť primeranú výšku náhrady škody. Podľa názoru žalobcu je aj výšku nemajetkovej ujmy potrebné určiť spôsobom, ktorý najviac a najlepšie zohľadňuje okolnosti, za ktorých táto ujma vznikla. Hodiny služobnej pohotovosti, ktoré žalobcovi neboli započítané do služobného času, je možné analogicky posúdiť ako odpracované mimo rozvrhnutia služobného času (čo je práve rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore a nariadenou služobnou pohotovosťou podľa § 92 ods. 2 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, keďže služobný čas by mal byť rozvrhnutý tak, aby k porušovaniu práv žalobcu nedochádzalo. Žalobca mal preto za to, že primeranú náhradu škody v tomto prípade predstavuje rozdiel medzi peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore a peňažnou náhradou uvedenou v § 122 ods. 2 písm. a) predmetného zákona, a to za každú jednu odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti počas žalovaného obdobia.

1.6 Vychádzajúc z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore (15% alebo 30% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a) predmetného zákona (vo výške 50% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti počas bežného služobného dňa za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 15%) a ako súčin odpracovaných hodín určenej služobnej pohotovosti v čase pracovného pokoja za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 20% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50% - 30%). Uvedeným spôsobom stanovená náhrada škody teda predstavuje rozdiel medzi výškou náhrady pri nariadenej služobnej pohotovosti (50% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona o hasičskom a záchrannom zbore) a výškou náhrady za určenú služobnú pohotovosť (15% zo sumy príslušnej časti služobného platu podľa § 122 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore a 30% z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja), t. j. vo výške zodpovedajúcej 35%, resp. 20% zo sumy, ktorá je príslušnou časťou služobného platu žalobcu (50%–15% = 35%, a v prípade, ak ide o deň služobného pokoja 50%-30% = 20%).

1.7 Za rozhodujúci moment pre vznik ujmy považuje žalobca výplatný termín, pričom
u príslušníkov hasičského a záchranného zboru je mzda splatná vždy k 10. dňu nasledujúceho mesiaca za predchádzajúci mesiac.
V prípade žalobcu za obdobie november - december 2021 predstavuje: (i) fond pracovného času 301,70 hodín; (ii) určená služobná pohotovosť 103,28 hodín, (iii) nariadená služobná pohotovosť 0 hodín a (iv) nadčasy 1,72 hodín. Za uvedený časový úsek tak dosiahol priemerný týždenný pracovný čas žalobcu čas 46,67 hodín, spolu celkovo 406,70 odpracovaných hodín. Nemajetková ujma za predmetné obdobie tak predstavuje sumu celkom 244,16 Eur.
Za obdobie január – december 2022 predstavuje (i) fond pracovného času 1964,50 hodín; (ii) určená služobná pohotovosť 690,36 hodín; (iii) nariadená služobná pohotovosť 179,42 hodín a (iv) nadčasy 37,22 hodín. Za uvedený časový úsek tak dosiahol priemerný týždenný pracovný čas žalobcu čas

55,07 hodín, spolu celkovo 2871,50 odpracovaných hodín. Nemajetková ujma za predmetné obdobie tak predstavuje sumu celkom 1.636,12 Eur.
Za obdobie január – december 2023 predstavuje (i) fond pracovného času 1977,25 hodín; (ii) určená služobná pohotovosť 608,70 hodín; (iii) nariadená služobná pohotovosť 296,11 hodín a (iv) nadčasy 32,55 hodín. Za uvedený časový úsek tak dosiahol priemerný týždenný pracovný čas žalobcu čas 55,90 hodín, spolu celkovo 2914,61 odpracovaných hodín. Nemajetková ujma za predmetné obdobie tak predstavuje sumu celkom 1.628,08 Eur.
Za obdobie január – október 2024 predstavuje (i) fond pracovného času 1658,50 hodín; (ii) určená služobná pohotovosť 551 hodín; (iii) nariadená služobná pohotovosť 266,45 hodín a (iv) nadčasy 80,73 hodín. Za uvedený časový úsek tak dosiahol priemerný týždenný pracovný čas žalobcu čas 58,68 hodín, spolu celkovo 2556,68 odpracovaných hodín. Nemajetková ujma za predmetné obdobie tak predstavuje sumu celkom 1.604,83 Eur.
Celková výška náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy v peniazoch za žalované obdobie mesiacov november 2021 až október 2024 (vrátane) tak pri odpracovaných hodinách určenej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore v rozsahu celkom 1907,26 hodín predstavuje sumu spolu 5.113,20 Eur.

1.8 Na preukázanie svojich skutkových tvrdení žalobca k žalobe pripojil listinné dôkazy, a to Rozhodnutia riaditeľa krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v BB (č. l. 23 a č. l. 24 súdneho spisu), Oznámenie o sume a zložení platu (č. l. 24rub súdneho spisu), personálny rozkaz (č. l. 25 súdneho spisu), prehľadnú tabuľku za žalované obdobie (č. l. 26 súdneho spisu), výplatné pásky žalobcu za mesiace november 2021 – október 2024 (č. l. 27 súdneho spisu), plán služieb (č. l. 55 súdneho spisu), Smernicu Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES (č. l. 73 súdneho spisu), Rozsudok súdneho dvora vo veci C-429/09 z 25. novembra 2010 (č. l. 79 súdneho spisu) a Rozsudok súdneho dvora vo veci C-243/09 zo 14. októbra 2010 (č. l. 87 súdneho spisu).

2. Podaním, doručeným súdu dňa 30. 12. 2024 sa k žalobe vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že žalobcom uplatnený nárok považuje za neopodstatnený a nedôvodný. Žalovaný poukázal na čl. 1 ods. 2 Smernice, v zmysle ktorého je pracovným (služobným) časom akýkoľvek čas, počas ktorého zamestnanec pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade so vnútroštátnymi predpismi. Do služobného času teda podľa žalovaného spadá samotný výkon pracovných úloh na pracovisku na základe pokynov zamestnávateľa ako aj zdržiavanie sa na pracovisku k dispozícii zamestnávateľa na základe jeho nariadenia, napr. vo forme pracovnej pohotovosti. Žalovaný tiež v spojitosti s uvedeným poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax podľa ktorej je rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu pracovný čas aj v pohotovostnej službe skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby a tieto povinnosti je potrebné považovať za výkon činnosti tohto pracovníka. Pracovný čas teda v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade pohotovosti Súdny dvor EÚ rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa. K definícii služobného času príslušníka hasičského a záchranného zboru žalovaný uviedol, že ide o časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Žalovaný s poukazom na zákonné ustanovenia tiež uviedol, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobné pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času. Žalovaný tiež poukázal na Kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa pre príslušníkov hasičského a záchranného zboru na rok 2021, Kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa pre príslušníkov hasičského a záchranného zboru na rok 2022, Kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa pre príslušníkov hasičského a záchranného zboru na rok 2023 a Kolektívnu zmluvu vyššieho stupňa pre príslušníkov hasičského a záchranného zboru na rok 2024, ktorých ustanovenia rovnako ako aj ustanovenia § 85, § 91 a § 92 zákona o hasičskom a záchrannom zbore transponujú podľa tvrdení žalovaného čl. 2 ods. 1 Smernice. Žalovaný tiež poukázal na to, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní v zmysle Smernice nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov a uviedol, že Smernica pripúšťa, obzvlášť pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase, iné ako 7 dňové referenčné obdobie. Žalovaný poukázal na čl. 16 Smernice, ktorý ustanovuje referenčné obdobie 4 mesiace a čl. 17, ktorý stanovuje toto obdobie až na 6 mesiacov, čo je aj referenčné obdobie určené

podľa § 84 zákona o hasičskom a záchrannom zbore. Zároveň kolektívne zmluvy podľa jeho tvrdení dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Podľa tvrdení žalovaného sa žalobcovi nepodarilo v konaní preukázať, že by štát neprebral Smernicu do zákon správne.

2.1 K existencii nemajetkovej ujmy žalovaný, s poukazom na § 124 CSP uviedol, že podľa jeho názoru sa žalobca žalobou domáhal nárokov mzdových, keď žiadal doplatok za rozdiel medzi odmenou za učenú služobnú pohotovosť a nariadenú služobnú pohotovosť. Žalovaný tiež poukázal na to, že žalobca síce tvrdil, že jeho vôľou bolo uplatniť si náhradu škody, resp. náhradu nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 až 13 Občianskeho zákonníka ale uplatnil si nárok mzdový. Žalovaný tiež uviedol, že žalobca mal možnosť sa pred nástupom na výkon štátnej služby v hasičskom a záchrannom zbore oboznámiť so všetkými podmienkami výkonu služby, a teda že vopred vedel o platových podmienkach, o služobnej pohotovosti a služobnom čase ako aj o ďalších svojich právach a povinnostiach.

2.2 Žalovaný poukázal aj na to, že žalobcu v spore zaťažuje bremeno dôkazu spočívajúce v povinnosti preukázať skutočnosti, z ktorých by vyplývalo, že mu v dôsledku nesprávnej transpozície smernice a následného prekračovania maximálneho týždenného pracovného času vznikla nemajetková ujma, na reparáciu ktorej je potrebné priznať aj náhradu v peniazoch, pričom žalovaný dal do pozornosti nález Ústavného súdu SR II. ÚS 424/2012 zo dňa 06. 11. 2014, v zmysle ktorého sa môžu vyskytnúť ujmy, ktoré svojou povahou alebo stupňom závažnosti neopodstatňujú ani materiálnu satisfakciu, opodstatňujú len satisfakciu nemateriálnu alebo opodstatňujú tak nemateriálnu ako aj materiálnu satisfakciu.

2.3 Žalovaný vzniesol námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Zvolen a navrhoval, aby bola vec postúpená na Mestský súd Bratislava IV alebo na Okresný súd Banská Bystrica (mzdový nárok). Žalovaný k svojmu vyjadreniu ako listinné dôkazy pripojil Rozsudok Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. 4Cos/1/2023 (č. l. 119rub súdneho spisu), Rozsudok Mestského súdu Košice sp. zn. 77C/17/2023 (č. l. 136rub súdneho spisu), príkladný výpočet tabuliek výpočtu priemerného služobného času (č. l. 148 súdneho spisu), Rozsudok Okresného súdu Trnava sp. zn. 102C/12/2023 (č. l. 149 a 174 súdneho spisu), Rozsudok Mestského súdu Bratislava IV sp. zn. B5-24C/34/2023 (č. l. 161 súdneho spisu). Žalovaný tiež Okresnému súdu Zvolen navrhol, aby v rámci dokazovania zabezpečil výpis zo sociálnej poisťovne žalobcu za účelom zistenia, či údajná strata času žalobcu bola v priamej príčinnej súvislosti s prácou hasiča alebo nie.

3. V replike doručenej súdu dňa 04. 02. 2025, žalobca uviedol, že tvrdenia a argumentáciu žalovaného považuje za nesprávne a zavádzajúce. K úvodnej reči žalovaného žalobca uviedol, že jeho nárok je rámcovaný len analogicky v smere výpočtov náhrady škody a nemajetkovej ujmy, pričom predmetom sporu nie je štandardný, resp. typický spor o ochranu osobnosti, keď podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ priznanie žalovaného nároku nevyžaduje spôsobenie žiadneho z následkov uvedených demonštratívne v § 13 Občianskeho zákonníka, a teda sa nejedná o spor z titulu ochrany osobnosti. K transpozícii čl. 2 ods. 1 a čl. 6 Smernice žalobca uviedol, že kardinálnym právnym problémom sporu je to, že služobná pohotovosť sa žalobcovi, hasičovi, nezapočítava do služobného pracovného času a odslúžená služobná pohotovosť nie je vykazovaná ako odpracovaný čas, pričom z toho dôvodu z hľadiska žalovaným formálne vykazovaného počtu odpracovaných hodín nedochádza k porušovaniu Smernice, keďže takto evidenčne nie je prekračovaný maximálny 48 hodinový týždenný pracovný čas. Služobná pohotovosť síce môže byť považovaný za výkon štátnej služby, avšak nie je započítavaná do služobného (pracovného) času. Už zo samotného rozvrhnutia služobného (pracovného) času hasičov je zjavné, že toto priamo vylučuje možnosť dodržania a neprekročenia maximálne 48 hodinového priemerného týždenného pracovného času. K porušeniu Smernice a dôkaznému bremenu žalobca uviedol, že dôkazné bremeno porušovania jednotlivých ustanovení Smernice a vnútroštátnych predpisov uniesol, a to už samotnou žalobou a k nej pripojenými dôkazmi, ktorými výkon služby žalobca preukázal. Žalobca tiež uviedol, že preto, aby odškodnenie poňalo aj tú základnú skutočnosť, ktorá prekračovanie maximálneho resp. stanoveného týždenného pracovného času v praxi spôsobovalo žalovanú výšku nároku odvíjal od súčtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré v žalovanom období odpracoval, pričom sa podľa jeho tvrdení jednalo o postup, ktorý umožnil súdu posúdiť primeranosť nároku žalobcu a odškodňoval základné porušovanie Smernice a zásahu do jeho osobnostných práv tak, ako boli tieto uvedené v žalobe.

3.1 K referenčným obdobiam žalobca uviedol, že nesúhlasí s tvrdením žalovaného o tom, že priemer sa má vypočítavať v žalovaným nekonkretizovaných referenčných obdobiach v trvaní 6 mesiacov, kde žalovaný zároveň takéto referenčné obdobie stotožňuje s úpravou nerovnomerného rozvrhnutia služobného času podľa § 86 ods. 1 pričom toto ustanovenie nezakotvuje referenčné obdobie tak, ako jeho prípadnú transpozíciu umožňuje smernica, a to preto, že čl. 6 Smernice stanovuje maximálny možný týždenný pracovný čas ktorý je v zmysle čl. 15 obmedzený zákonmi (zákonný pracovný čas) a ktorý je v zmysle zákona ustanovený na 40 hodín týždenne (§ 85) a priaznivejšie je upravený v článkoch 3 ods. 1 kolektívnych zmlúv vyššieho stupňa pre hasičov, a to na 38 hodín týždenne v roku 2021 a na 37,56 hodín týždenne v roku 2022 až 2024. uvedené je potom najvyšším možným rozsahom týždenného pracovného času. Zároveň žalobca poukázal na písmeno b) článku 6 Smernice, v ktorom je maximálny priemerný pracovný čas za stanovené obdobie 7 po sebe nasledujúcich dní. Vo vzťahu k úprave referenčných období na ktoré sa odvoláva žalovaný by teda bolo potrebným aby bolo v členskom štáte možné aplikovať referenčné obdobie v konkrétnej dĺžke to, a že právna úprava referenčných období by musela byť transponovaná do vnútroštátneho právneho predpisu a museli by byť stanovené konkrétne podmienky výpočtu priemerného týždenného pracovného času v presne vymedzenom referenčnom období, a teda by muselo byť vopred presne časovo vymedzené referenčné obdobie, pričom referenčné obdobie tak, ako ho vymedzuje a umožňuje transponovať smernica nebolo do úpravy zákona o hasičskom a záchrannom zbore transponované, a nebola tak využitá ani žiadna z odchýlok resp. výnimiek ustanovených v čl. 17 Smernice. Žalobca tiež poukázal na to, že šesťmesačné obdobie upravené v § 86 ods. 1 zákona nemožno stotožňovať s referenčným obdobím v ktorom sa má sledovať maximálny priemerný pracovný čas v zmysle článku 6 písm. b) Smernice, a teda žalovaný sa dovolával takých ustanovení, ktoré do vnútroštátneho práva nepreniesol. Z uvedeného dôvodu je podľa názoru žalobcu najvýstižnejším výpočet priemeru týždenného pracovaného času za celé žalované obdobie pre zistenie poručenia článku 6 písm. b) Smernice, nakoľko Smernica požaduje, aby priemerný týždenný pracovný čas bol zachovaný bez výnimky v každom jednom referenčnom období bez ohľadu na jeho dĺžku. Na to, aby sa mohli v posudzovanom prípade uplatniť ustanovenia Smernice (čl. 16 a 17) tak, ako sa na ne odvoláva žalovaný, museli by byť tieto ustanovenia Smernice riadne prevzaté do právneho poriadku. Zároveň žalobca uviedol, že aj počas referenčného obdobia, bez ohľadu na jeho dĺžku, sú štáty povinné garantovať neprekročenie 48 hodinového týždenného pracovného času, ktorá povinnosť štátu platí aj počas referenčného obdobia, nakoľko žiadne ustanovenie Smernice nespája so zavedením referenčných období možnosť štátu nerešpektovať záväzok podľa čl. 6 písm. b) Smernice. Žalobca tiež poukázal na tú skutočnosť, že žalovaný neuniesol dôkazné bremeno v tom smere, že ak by žalovaným tvrdený rozvrh služieb na obdobie 6 mesiacov dopredu skutočne existoval, žalovaný by ho nepochybne do konania ako dôkaz predložil. Žalobca tiež poukázal na to, že rozvrh plánu služieb z hľadiska zachovania limitov pracovného času (úniových alebo vnútroštátnych) nepočíta s každozmennými hodinami určenej služobnej pohotovosti, a teda v podstate s 1/3 služobného času zásahového hasiča, kedy 8 hodín z 24 hodinovej zmeny nie je považovaných za pracovný (služobný) čas.

3.2 Žalobca tiež poukázal na to, že žalovaný nijako nespochybnil to, že žiadna z hodín určenej služobnej pohotovosti ktorú hasič odpracuje v rámci každej jednej jeho služobnej zmeny nie je započítaná do odpracovaných hodín. Žalobca pritom práve z dôvodu, aby odškodnenie poňalo aj tú skutočnosť, že nezapočítavanie všetkých odpracovaných hodín služobnej pohotovosti do pracovného času, žalovanú výšku nároku odvíjal od súčtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré žalobca v žalovanom období odpracoval a ktorá mu nebola započítaná do pracovného času. Žalobca zároveň poukázal na to, že rozsah ním odpracovaných hodín žalovaný nespochybnil. K porušovaniu Smernice teda dochádzalo a dochádza nie len tým, že žalobca odpracoval priemerne viac než maximálne prípustných 48, a kolektívnymi zmluvami stanovených 38 a 37,5 hodín týždenne a aj tým, že mu žiadna z odpracovaných hodín služobných pohotovostí v rozpore s článkom 2 bod 1 Smernice nebola započítaná do služobného času.

3.3 K tvrdeniam žalovaného o vedomosti žalobcu o pracovných podmienkach vrátane organizácie pracovného času v čase nástupu do hasičského a záchranného zboru žalobca uviedol, že uvedené je právne irelevantné vo vzťahu k objektívnemu faktu, že Smernica bola nesprávne transponovaná a je žalovaným dlhodobo porušovaná. Žalobca tiež uviedol, že jeho vedomosť o tom, že bude pracovať v režime troch zmien neznamená, že bez ďalšieho súhlasil s tým, že bude takmer sústavne pracovať viac než 48 hodín týždenne a zároveň uviedol, že nemal vedomosť o tom, že žalovaný nebude žiadnu

z hodín odpracovaných služobných pohotovostí považovať za pracovný (služobný) čas, a teda že mu táto časť celkového odpracovaného času nebude započítaná do odpracovaných hodín.

3.4 Na záver svojho vyjadrenia žalobca k námietke miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Zvolen uviedol, že táto bola založená tým, že si pri miestnej príslušnosti danej na výber zvolil ako miestne príslušný práve Okresný súd Zvolen a skutočnosti zakladajúce príslušnosť súdu boli dané už v čase začatia konania a v súlade so zásadou perpetuatio fori táto naďalej trvá. Žalobca súdu spolu s replikou nepredložil žiadne ďalšie listinné dôkazy, avšak vzniesol námietku proti vykonaniu dokazovania výpisom zo Sociálnej poisťovne žalobcu, a to s odôvodnením, že uvedeným návrhom sa žalovaný snaží odvádzať pozornosť od podstaty sporu.

4. Žalovaný, v duplike doručenej súdu dňa 11. 02. 2025 uviedol, že zotrváva na svojej skutkovej a právnej argumentácii a nestotožňuje sa s právnym názorom žalobcu, opätovne namietal výpočet výšky nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobcom a zopakoval svoju argumentáciu týkajúcu sa stotožnenia nemajetkovej ujmy so mzdovým nárokom, resp. vecnou škodou, ktoré neboli predmetom konania. k výpočtu nemajetkovej ujmy žalovaný uviedol, že keď rozdielne ohodnotenie určenej a nariadenej služobnej pohotovosti nepredstavuje skutočnú škodu, tak nemožno toto rozdielne ohodnotenie považovať za spôsobilé na vypočítanie nemajetkovej ujmy, pričom tento svoj názor žalovaný podporil rozsiahlymi odkazmi na rozhodovaciu prax súdov nižšieho i vyššieho stupňa.

4.1 Žalovaný k výške nemajetkovej ujmy uviedol, že z opatrnosti poukazuje na výšku nemajetkovej ujmy, ktorá bola žiadaná žalobcom je vyššia než aká bola priznaná rôznymi súdmi, keď súdna prax podľa tvrdení žalovaného v prípadoch, kedy došlo k porušeniu Smernice ustálila náhradu v rozsahu 1.500 až 2.500 Eur, pričom žalobcom uplatnený nárok označil za nedôvodne vysoký.

4.2 Žalovaný nad rámec svojich skorších vyjadrení uviedol, že v šesť mesačných referenčných obdobiach nedošlo k prekročeniu maximálneho týždenného pracovného času v zmysle čl. 6 písm. b) Smernice a v dvoch obdobiach, v ktorých k nemu došlo nebol tento zásah tak intenzívny, že by malo uvedenému zásahu zodpovedať priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

4.3 K duplike žalovaný pripojil na preukázanie svojich skutkových tvrdení Výkladové oznámenie Komisie o smernici Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (č. l. 230 súdneho spisu).

5. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie na deň 07. 07. 2025, ktorého
sa zúčastnil žalobca, právny zástupca žalobcu a poverený zamestnanec žalovaného.
Na pojednávaní strany sporu zotrvali na skutkových tvrdeniach uvádzaných v písomných vyjadreniach ako aj na návrhoch na vykonanie dokazovania.

6. Súd na pojednávaní vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými žalobcom a žalovaným tak, ako sú uvedené v ods. 1 (bod 1.8), ods. 2 (bod 2.3) a ods. 4 (bod 4.3) odôvodnenia tohto rozhodnutia a tiež výsluchom žalobcu. Súd nevykonal dokazovanie žalobcom predloženou novelou zákona o hasičskom a záchrannom zbore, rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-243/09 zo 14. októbra 2010 a rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-429/09 z 25. novembra 2010 a tiež Smernicou Európskeho parlamentu a rady 2003/88/ES, nakoľko dokazovanie právnymi predpismi či rozhodnutiami súdov sa nevykonáva. Súd však pre úplnosť uvádza, že s obsahom rozsudkov Súdneho dvora EÚ, Smernice i novely zákona bol oboznámený. Súd zároveň vykonal dokazovanie odpoveďou na lustráciu v Sociálnej poisťovni tak, ako to navrhoval žalovaný (uvedený listinný dôkaz je žurnalizovaný na č. l. 280 súdneho spisu).

7. Z vykonaného dokazovania a z prednesov žalobcu, jeho právneho zástupcu a povereného zástupcu žalovaného na pojednávaní, ako aj z obsahu celého spisového materiálu súd zistil nasledovný skutkový stav veci.

8. Z Rozhodnutia riaditeľa Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici číslo XXX súd zistil, že žalobca bol dňom 01. 05. 2021 vymenovaný do hodnosti nadrotmajster a z Rozhodnutia riaditeľa Krajského riaditeľstva hasičského a záchranného zboru v Banskej Bystrici číslo XX súd zistil, že žalobca bol dňom 20. 04. 2023 vymenovaný do stálej štátnej služby do funkcie

hasič Hasičskej stanice so sídlom vo D. oddelenia prevádzkovo-technického F. G. E. H. D. D. I. D. J. G. E. H. D. D. I. K. K..

9. Z oznámenia o sume a zložení platu mal súd za preukázané, že žalobca bol zaradený do funkcie hasič Hasičskej stanice so sídlom vo D. oddelenia prevádzkovo-technického F. G. E. H. D. D. I. D. J. G. E. H. D. D. I. K. K. s platovou triedou 2, platovým stupňom 2.

10. Z personálneho rozkazu č. XXX mal súd za preukázané, že žalovaný bol povýšený do hodnosti podpráporčík dňom 01. 05. 2024.

11. Z prehľadnej tabuľky za žalované obdobie mal súd za preukázaný fond pracovného času a celkový počet odpracovaných hodín odslúženej služobnej pohotovosti žalobcu. Z výplatných pások žalobcu za rozhodné obdobie a z plánu služieb za rozhodné obdobie mal súd za preukázanú existenciu služobného pomeru žalobcu v hasičskom a záchrannom zbore za celé žalované obdobie. V pláne služieb bol presne evidovaný služobný čas žalobcu, všetky odslúžené hodiny s presným rozpisom služobného času s rozdelením na čas výkonu služby a čas služobnej pohotovosti. Tieto údaje boli potom premietnuté do výplatných pások žalobcu. Súd pritom vzhľadom na vo veci vykonané dokazovanie nemal pochybnosť o rozsahu prítomnosti žalobcu v práci, fonde odpracovaného času, počte hodín odpracovanej určenej služobnej pohotovosti a nariadenej služobnej pohotovosti, o hodinovej sadzbe ani o rozdiele medzi peňažnou náhradou za určenú služobnú pohotovosť a peňažnou náhradou za nariadenú služobnú pohotovosť. V konaní neexistovala dôvodná pochybnosť o pravdivosti týchto listinných dôkazov, v nadväznosti na čo súd z týchto listinných dôkazov v súlade s úpravou § 186 ods. 2 veta prvá CSP vychádzal.

12. Vzhľadom na uvedené považoval súd za nesporné, že žalobca, ako príslušník hasičského a záchranného zboru, bol v rozhodnom období mesiacov november 2021 až október 2024 vrátane v štátnej službe u žalovaného, pričom mal nerovnomerne rozvrhnutý pracovný čas s tým, že výkon služobnej pohotovosti bol pritom rozdelený na aktívnu časť služobnej pohotovosti odmeňovanú ako práca nadčas a neaktívnu časť služobnej pohotovosti, s tým, že ani určená ani nariadená služobná pohotovosť sa nezapočítava do služobného (pracovného) času.

13. Po vykonanom dokazovaní mal súd za to, že žalobca odpracoval celkom 1953,34 hodín určenej služobnej pohotovosti (103,28 odpracovaných hodín za obdobie november až december 2021, 690,36 odpracovaných hodín za obdobie január až december 2022, 608,70 odpracovaných hodín za obdobie január až december 2023 a 551 odpracovaných hodín za obdobie január až október 2024). Pokiaľ ide o nariadenú služobnú pohotovosť, žalobca odpracoval spolu 741,98 hodín (0 hodín za obdobie november až december 2021, 179,42 hodín za obdobie január až december 2022, 296,11 hodín za obdobie január až december 2023 a 266,45 hodín za obdobie január až október 2024). Žalobca tak v rozhodnom období odpracoval spolu 2695,32 hodín služobnej pohotovosti (určenej a nariadenej) a žiadna z týchto odpracovaných hodín služobnej pohotovosti nebola do pracovného času započítaná. Rovnako mal súd za preukázané, že žalobca sa počas celého trvania služobnej pohotovosti musel zdržiavať na hasičskej stanici a že musel byť fyzicky aj psychicky pripravený vykonať výjazd do jednej minúty od nahlásenia.

14. V rámci svojho výsluchu na pojednávaní žalobca uviedol, že žalobu podal z dôvodu, že v práci trávi neprimerane veľa času, ktorý by mohol využívať inak, vo svojom osobnom a súkromnom živote. Žalobca tiež uviedol, že množstvo času stráveného v práci ovplyvňuje jeho partnerské vzťahy ako aj vzťahy rodinné. Žalobca tiež poukázal na to, že nemá dostatok času na oddych po práci, svoje hoby a psychohygienu. Žalobca tiež na otázky svojho právneho zástupcu v rámci svojej výpovede uviedol, že nemá k dispozícii dni voľna tak, ako to predpokladá zákonná úprava, keď na dni voľna medzi službami, ktoré žalobca slúži má žalobca povinnosť absolvovať školenia a výcviky. Tento čas mu je potom nahrádzaný dňami náhradného voľna, ktoré však žalobca nemôže čerpať, a to z dôvodov na strane žalovaného. Celý výsluch žalobcu je zachytený jednak v zápisnici o pojednávaní a jednak na zvukovej nahrávke z pojednávania, ktoré tvoria obsah súdneho spisu.

15. Podľa čl. 144 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“), sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

16. Podľa čl. 7 ods. 2 Ústavy SR, Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon časti svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku úniu. Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2.

17. Podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, medzinárodné zmluvy, na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon, a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi.

18. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

19. Podľa čl. 36 ods. 1 písm. c), d), e) Ústavy SR, zamestnanci majú právo na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky. Zákon im zabezpečuje najmä c) ochranu bezpečnosti a zdravia pri práci, d) najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času, e) primeraný odpočinok po práci.

20. Podľa čl. 40 Ústavy SR, každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

21. Podľa § 12 ods. 6 zákona č. 315/2001 Z. z. o hasičskom a záchrannom zbore (ďalej len „zákon o hasičskom a záchrannom zbore), na právne vzťahy príslušníkov pri vykonávaní štátnej služby sa vzťahuje zákonník práce, len ak to výslovne ustanovuje tento zákon.

22. Podľa § 85 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

23. Podľa § 85 ods. 2 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníka je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

24. Podľa § 86 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov.

25. Podľa § 86 ods. 2 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

26. Podľa § 92 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

27. Podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona o hasičskom a záchrannom zbore, na zabezpečenie nevyhnutných úloh môže služobný úrad v odôvodnených prípadoch nariadiť príslušníkovi služobnú pohotovosť mimo rozvrhnutia služobného času a) v mieste vykonávania štátnej služby.

28. Podľa § 92 ods. 4 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, pri nariadenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby, alebo na inom určenom mieste, musí byť vymedzený priestor na odpočinok.

29. Podľa § 103 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, príslušníkovi za podmienok ustanovených týmto zákonom patrí služobný príjem, ktorý tvoria tieto zložky: a) tarifný plat, b) príplatok

za riadenie, c) príplatok za zastupovanie, d) osobný príplatok, e) hodnostný príplatok, f) plat za štátnu službu nadčas, g) príplatok za zmennosť, h) príplatok za štátnu službu v sťaženom a zdraviu škodlivom prostredí a na miestach s ohrozením života a zdravia,) odmena, j) doplatok k služobnému platu podľa § 209e.

30. Podľa § 103 ods. 2 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, služobný plat tvoria zložky služobného príjmu uvedené v odseku 1 písm. a) až e) a g).

31. Podľa § 103 ods. 5 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, príslušníkovi v rozsahu a za podmienok ustanovených týmto zákonom okrem služobného príjmu patrí peňažná náhrada za služobnú pohotovosť v štátnej službe a za pohotovosť pri zabezpečovaní opatrení pre obdobie brannej pohotovosti štátu.

32. Podľa § 116 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ak príslušník vykonáva štátnu službu nadčas, patrí mu za každú hodinu takejto služby príslušná časť služobného platu priznaného v čase štátnej služby nadčas zvýšená o 30 %, a ak ide o deň nepretržitého odpočinku v týždni, zvýšená o 60 %.

33. Podľa § 122 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 1 určená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada 15 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, a 30 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

34. Podľa § 122 ods. 2 písm. a) zákona o hasičskom a záchrannom zbore, ak je príslušníkovi podľa § 92 ods. 2 nariadená služobná pohotovosť, patrí mu za každú hodinu tejto pohotovosti peňažná náhrada a) 50 % zo sumy, ktorou je príslušná časť jeho služobného platu, ak ide o pohotovosť vykonávanú v mieste vykonávania jeho štátnej služby, a 100 % z tejto sumy, ak ide o deň služobného pokoja.

35. Podľa § 122 ods. 3 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

36. Podľa § 130 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, príslušnou časťou služobného platu na účely tohto zákona pri 40-hodinovom týždennom služobnom čase je 1/175 služobného platu. Pri inom týždennom služobnom čase sa príslušná časť služobného platu úmerne upraví.

37. Podľa § 135e ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, výkonom štátnej služby sa rozumie výkon oprávnení a povinností vyplývajúcich zo služobného pomeru, činnosť vykonávaná na rozkaz alebo na pokyn nadriadeného a činnosť, ktorá je predmetom služobnej cesty.

38. Podľa § 193 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, na služobný pomer príslušníkov sa použijú primerane ustanovenia § 39, § 64 ods. 1 písm. a) a c), § 85 a 86, § 88 až 90, § 95, § 98 a 99, § 105, § 109 až 117, § 129 až 132, § 136 až 138, § 141 ods. 2 až 5, § 142 a 143, § 145 až 151, § 152 ods. 1, 2, ods. 4 tretej vety, ods. 5 a 7, § 152a, § 152b, § 157 ods. 1 a 2, § 166 ods. 3, § 177 a 178, § 222, § 230, § 231 ods. 4 a 232 až 240 Zákonníka práce.

39. Podľa § 85 ods. 9 zákona č.311/2001 Z. z. zákonníka práce (ďalej len „zákonník práce“), priemerný týždenný pracovný čas zamestnanca vrátane práce nadčas nesmie prekročiť 48 hodín.

40. Podľa § 96 ods. 2 zákonníka práce, čas, počas ktorého sa zamestnanec zdržiava na pracovisku a je pripravený na výkon práce, ale prácu nevykonáva, je neaktívna časť pracovnej pohotovosti, ktorá sa považuje za pracovný čas.

41. Podľa § 11 písm. c) zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre Policajný zbor a Hasičský a záchranný zbor.

42. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

43. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

44. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

45. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

46. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone stanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

47. Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

48. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

49. Podľa bodu 5 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „Smernica“), všetci pracovníci by mali mať primeranú dobu odpočinku. Pojem „odpočinok“ sa musí vyjadriť v jednotkách času, t. j. v dňoch, hodinách, resp. ich častí. Pracovníkom spoločenstva sa musí poskytnúť minimálny denný, týždenný a ročný čas odpočinku a primerané prestávky v práci. V tejto súvislosti je potrebné tiež zaviesť maximálnu hranicu týždenného pracovného času

50. Podľa čl. 1 ods. 1 Smernice, táto smernica ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času.

51. Podľa čl. 1 ods. 2 písm. a) Smernice, táto smernica sa vzťahuje na a) minimálne doby denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na maximálny týždenný pracovný čas.

52. Podľa čl. 1 ods. 3 Smernice, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činností, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice.

53. Podľa čl. 2 ods. 1 Smernice, na účely tejto smernice platia tieto definície: „pracovný čas“ je akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a/alebo praxou.

54. Podľa čl. 2 ods. 2 Smernice, na účely tejto smernice platia tieto definície: „čas odpočinku“ je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom.

55. Podľa čl. 2 ods. 3 Smernice, na účely tejto smernice platia tieto definície: „nočný čas“ je akýkoľvek čas, ale nie kratší ako sedem hodín, definovaný vnútroštátnymi právnymi predpismi, ktorý v každom prípade musí zahŕňať dobu medzi polnocou a piatou hodinou rannou.

56. Podľa čl. 2 ods. 5 Smernice, práca na zmeny je akákoľvek metóda organizácie pracovného času na zmeny, pri ktorej pracovníci jeden druhého striedajú na rovnakých pracoviskách podľa

určitého rozvrhnutia, vrátane rotujúceho rozvrhnutia, pričom pracovný čas môže byť nepretržitý alebo prerušovaný a pre pracovníkov má dôsledok, že v priebehu určitej doby dní alebo týždňov pracujú v rôznom čase.

57. Podľa čl. 6 písm. a), b) Smernice, o členské štáty prijmú opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi, b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

58. Podľa čl. 17 ods. 1 Smernice, pri zachovaní náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania čl. 3 až 6, 8 a 16, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria a / alebo nie je vopred určené alebo si ho môžu určiť sami pracovníci a najmä v prípade: a) vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania, b) rodinných pracovníkov alebo c) pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách.

59. Podľa čl. 17 ods. 5 prvý pododsek Smernice, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa možno odchýliť od článku 6 a článku 16 písm. b) v prípade lekárov v odbornej príprave v súlade s ustanovenými v druhom a sedemnástom pododseku tohto odseku.

60. Podľa článku 2 ods. 1 smernice 89/391/EHS o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci (ďalej len „Smernica 89/391/EHS“), táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia činnosti, verejné a súkromné (priemysel, poľnohospodárstvo, obchod, administratívu, služby, vzdelávanie, kultúru, voľný čas atď.).

61. Podľa článku 2 ods. 2 smernice 89/391/EHS , táto smernica sa neuplatňuje tam, kde sú s ňou nevyhnutne v rozpore charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti verejných služieb, ako sú napr. ozbrojené sily, polícia alebo pre určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. V takom prípade sa bezpečnosť a ochrana zdravia pracovníkov, pokiaľ je to možné, musí zabezpečiť v zmysle cieľov tejto smernice.

62. Predmetnom konania bol nárok žalobcu uplatnený voči žalovanému titulom náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy spôsobenej žalobcovi prekročením maximálneho limitu týždenného pracovného času, stanoveného článkom 6 písm. b) Smernice v období od novembra 2021 do októbra 2024 (vrátane), v dôsledku nesprávnej implementácie Smernice do zákona o hasičskom a záchrannom zbore.

63. Žalobca sa žalobou domáhal zaplatenia nemajetkovej ujmy v sume celkom 5.113,20 Eur, ktorú vyčíslil ako rozdiel medzi peňažnou náhradou vyplácanou za určenú služobnú pohotovosť podľa § 122 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore a peňažnou náhradou za nariadenú pohotovosť podľa § 122 ods. 2 písm. a) predmetného zákona za každú jednu odpracovanú hodinu služobnej pohotovosti počas žalovaného obdobia, teda obdobia mesiacov november 2021 až október 2024.

64. Súd, ako orgán aplikácie práva, je viazaný, podľa čl. 7 ods. 2 a ods. 5 a čl. 144 Ústavy SR a podľa čl. 3 CSP medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom. Súd je tiež viazaný judikatúrou Súdneho dvora EÚ, ktorá poskytuje pre členské štáty záväzný výklad ustanovení práva EÚ. Judikatúra Súdneho dvora EÚ je vo veci zodpovednosti členských štátov za porušenie práva EÚ založená na zásade vyjadrenej v čl. 10 zmluvy o založení Európskeho spoločenstva, podľa ktorého sú členské štáty povinné prijať všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie plnenia záväzkov, ktoré im vyplývajú zo Zmluvy alebo z činnosti Spoločenstva a zdržať sa opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov Zmluvy alebo ohroziť účinok komunitárneho práva.

65. Pokiaľ ide o vzťah práva EÚ a vnútroštátneho práva Slovenskej republiky ako členského štátu EÚ sa s poukazom na čl. 7 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky riadi zásadou prednosti a zásadou priameho účinku únioového práva. Vnútroštátne orgány členských štátov EÚ, Slovenskú republiku nevynímajúc, majú povinnosť aplikovať normy únioového práva. Únioové právo je tak, bez ďalšieho, právom nadriadeným právu členských štátov a medzi únioovým právom a vnútroštátnym právom nemôže byť rozpor.

66. Pokiaľ ide o proces transpozície právnych aktov EÚ do vnútroštátnych právnych poriadkov členských štátov súd uvádza, že subjektom, ktorý je za riadnu transpozíciu smerníc ako aktov sekundárneho práva EÚ, teda aj Smernice do slovenského právneho poriadku je Slovenská republika v zastúpení Ministerstva vnútra, do pôsobnosti ktorého patrí hasičský a záchranný zbor. V prípade absencie transpozície, ako aj v prípade nesprávnej transpozície, smerníc do vnútroštátnych právnych poriadkov členských štátov EÚ, môžu sa jednotlivci (príslušníci členských štátov EÚ) ktorí sú takýto konaním, resp. opomenutí konania zo strany štátu, poškodení na svojich právach domáhať voči štátu náhrady takto spôsobenej škody.

67. K otázke právomoci súdu prejednať a rozhodnúť danú vec a posudzovať, či zákon o hasičskom a záchrannom zbore zodpovedá cieľom čl. 6 písm. b) Smernice, súd uvádza nasledovné. Nakoľko ide o spor o náhradu škody (nemajetkovej ujmy) spôsobenej jednotlivcovi porušením práva EÚ v dôsledku nesprávneho prebratia smernice do vnútroštátneho právneho poriadku je potrebné tento spor zaradiť medzi súkromnoprávne spory, ktoré prejednávajú a rozhodujú súdy, ak ich neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány (čl. 1 a § 3 CSP). Nakoľko v Slovenskej republike neexistuje žiadny orgán oprávnený prejednávať a rozhodovať o práve žalobcu na náhradu škody voči štátu pre porušenie práva EÚ, je zrejmé, že takáto vec patrí do právomoci súdov Slovenskej republiky. Skutočnosť, že žalovaným je štát nie je v danom posúdení prekážkou, nakoľko účastníkom občianskoprávnych vzťahov (§ 21 Občianskeho zákonníka) a subjektom občianskoprávnych sporov (§ 73 CSP) môže popri fyzických a právnických osôb byť aj štát. Súd zároveň odkazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14Co/36/2022 zo dňa 14. 02. 2023, v ktorom Krajský súd konštatoval, cit.: „..súd prvej inštancie bol v rámci svojej právomoci v prejednávanom spore oprávnený a povinný skúmať, či zo strany žalovaného došlo k tvrdenému porušeniu práva únie pri preberaní Smernice 2003/88/ES do právneho poriadku Slovenskej republiky, a to konkrétne vo vzťahu k zákonu č. 315/2001 Z. z., čo znamená, že v jednotlivostiach bol oprávnený a povinný skúmať, či zák. č. 315/2001 Z. z. zodpovedá cieľom čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES.“ Vzhľadom na uvedené súd konštatoval, že v prostredí Slovenskej republiky je to práve všeobecný súd, kto má právomoc prejednať a rozhodnúť daný spor.

68. K námietke miestnej nepríslušnosti súdu vznesenej žalovaným súd uvádza, že v zmysle § 19 písm. b) CSP, ktorý upravuje osobitnú miestnu príslušnosť, je popri všeobecnom súde žalovaného na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody. Zo skutkových tvrdení žalobcu ako aj z vykonaného dokazovania vyplýva, že k zásahu do jeho práv došlo v súvislosti s výkonom štátnej služby v mieste výkonu štátnej služby, a teda v územnom obvode Okresného súdu Zvolen, vzhľadom na čo súd vyhodnotil námietku miestnej nepríslušnosti Okresného súdu Zvolen ako nedôvodnú a konštatoval, že na prejednanie a rozhodnutie veci je miestne príslušným. Pokiaľ ide o žalovaným navrhované postúpenie veci na Okresný súd Banská Bystrica súd uvádza, že nakoľko dospel k záveru, že sa nejedná o pracovnoprávny spor, nevzhliadol dôvod na postúpenie veci na Okresný súd Banská Bystrica.

69. K námietke žalovaného týkajúcej sa nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie v tomto spore súd uvádza, že aj túto považoval za nedôvodnú. Tak, ako to vyplýva z primárneho práva EÚ, zodpovednosť za škodu, ktorá vznikla absenciou transpozície smernice alebo nesprávnou transpozíciou smernice do vnútroštátneho poriadku Slovenskej republiky ako členského štátu EÚ je zodpovednosťou absolútne objektívnou. Právnymi aktami EÚ v zmysle čl. 288 Zmluvy o fungovaní EÚ, ktorá je jedným z pilierov primárneho práva EÚ a ktorá je aj pre Slovenskú republiku ako členský štát EÚ záväzná, sú nariadenia, smernice, rozhodnutia, odporúčania a stanoviská. Vo všeobecnosti platí, že smernica, ako špecifický prameň práva EÚ, vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Smernica je teda pre členské štáty EÚ záväzná pokiaľ ide o ciele, ktoré sa ňou majú dosiahnuť a štátnym orgánom členských štátov je ponechaná voľba formy a prostriedkov na dosiahnutie týchto, smernicou vytýčených, cieľov. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice do práva členského štátu EÚ prebraté tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť a aby sa prebratím smernice do vnútroštátneho práva dosiahol stav, ktorý je v súlade s účelom sledovaným smernicou a ktorý zaručuje v členskom štáte jej úplnú účinnosť. Smernica aplikovaná v posudzovanej veci priznáva jednotlivcovi práva v rozsahu minimálnych požiadaviek na bezpečnosť a ochranu zdravia pri organizácii pracovného času. Horizontálny priamy účinok smernice znamená, že jednotlivec, štátny príslušník členského štátu EÚ, sa môže spoliehať na priame účinky práv, ktoré mu boli jednotlivými ustanoveniami smernice priznané. Slovenská republika je v danej veci pasívne vecne legitimovaným subjektom, za

ktorý koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako ústredný štátny orgán, do pôsobnosti ktorého patrí hasičský a záchranný zbor, ktorého príslušníkom bol žalobca v posudzovanom období. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky je zároveň štátnym orgánom, do kompetencie ktorého spadá právna úprava zriadenia, postavenia organizácie a riadenia hasičského a záchranného zboru, úprava štátnej služby a právnych vzťahov, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov hasičského a záchranného zboru a je tiež kompetenčne zodpovedné za riadnu transpozíciu smerníc EÚ do slovenského právneho poriadku.

70. Nad rámec námietok žalovaného sú uvádza, že pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitimáciu žalobcu táto je taktiež daná, keď v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ má jednotlivec nárok na náhradu škody od členského štátu, ktorý nedodržiava právne predpisy EÚ (rozhodnutie v spoločnej veci C-60/90 a C-9/90 Francovich). Podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ, v prípade každého porušenia práva EÚ členským štátom, a to bez ohľadu na to, ktorý verejný orgán sa tohto porušenia dopustil, má členský štát povinnosť škodu vzniknutú jednotlivcovi porušením práva EÚ zo strany členského štátu, nahradiť. V posudzovanej veci sa žalobca, ako hasič, zamestnaný v rámci zásahovej služby spadajúcej do verejného sektoru, ktorý odpracoval priemerný týždenný pracovný čas presahujúci priemerný týždenný pracovný čas stanovený v článku 6 písm. b) Smernice, mohol dovolávať vyvodenia zodpovednosti u orgánov členského štátu EÚ s cieľom získať náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia tohto ustanovenia. Súdny dvor EÚ tak už v rozsudku vo veci C-429/09 zo dňa 25. 11. 2010 judikoval, že článok 6 písm. b) Smernice má priamy účinok, pretože priznáva jednotlivcom práva, ktoré môžu priamo uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi.

71. Súd tiež na tomto mieste uvádza, že z hľadiska prejednávaného sporu čl. 6 písm. b) Smernice jednoznačne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín. Z ustanovení § 85 ods. 1, ods. 2 prvá veta, § 86 ods. 1 a 2, § 92 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore jednoznačne vyplýva, že zákon oddeľuje vykonávanie štátnej služby príslušníka hasičského a záchranného zboru v rámci služobného času a vykonávanie štátnej služby príslušníka hasičského a záchranného zboru v rámci určenej služobnej pohotovosti, pretože služobná pohotovosť príslušníka hasičského a záchranného zboru bezprostredne nadväzuje na jeho služobný čas. Výsledkom takto konštruovanej vnútroštátnej úpravy je, že hoci v obidvoch prípadoch ide o výkon štátnej služby, služobná pohotovosť sa nezapočítava do služobného času príslušníka hasičského a záchranného zboru (pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom). Rozlíšenie medzi vykonávaním štátnej služby podľa § 86 ods. 2 zákona v rámci rozvrhnutia služobného času a určenou služobnou pohotovosťou je zrejmé aj z ohodnotenia výkonu tejto štátnej služby a výkonu služobnej pohotovosti v § 103 zákona o hasičskom a záchrannom zbore, keď za výkon služobnej pohotovosti v štátnej službe patrí mimo služobného príjmu osobitný mzdový nárok vo forme peňažnej náhrady, ktorá sa určuje ako percento z časti služobného príjmu. Smernica však v článku 2 bod 1 a 2 výslovne ustanovuje, že pracovný čas predstavuje akýkoľvek čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi predpismi a (alebo) praxou a čas odpočinku je akýkoľvek čas, ktorý nie je pracovným časom. Z uvedeného vyplýva, že čas určenej služobnej pohotovosti príslušníka hasičského a záchranného zboru má byť súčasťou služobného času, pretože nejde o čas odpočinku. Zákon o hasičskom a záchrannom zbore tak jednoznačne v rozpore so Smernicou zo služobného (pracovného) času príslušníka hasičského a záchranného zboru vyčleňuje čas určenej služobnej pohotovosti. Smernica pritom neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali inú definíciu pojmu pracovný čas, ako je definícia uvedená v Smernici. Žalovaný tak v rámci preberania Smernice po vstupe do Európskej únie nezohľadnil skutočnosť, že pracovná (služobná) pohotovosť predstavuje pracovný (služobný) čas pracovníka. Neobstojí preto tvrdenie žalovaného, že nebolo preukázané nesprávne prebratie Smernice, resp. že žiadne ustanovenie zákona o hasičskom a záchrannom zbore nie je v rozpore s touto smernicou (pozri bližšie rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/59/2022 zo dňa 14. 12. 2022).

72. Súd na tomto mieste dodáva, že Súdny dvor EÚ vo svojej judikatúre opakovane skonštatoval, že pojem pracovný čas uvedený v Smernici je autonómnym pojmom práva EÚ, ktorý treba definovať podľa objektívnych vlastností s odkazom na systém a účel Smernice, ktorým je zlepšenie životných a pracovných podmienok pracovníkov. Súdny dvor EÚ zároveň vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že rozlišovanie je binárne – buď je určitý čas pracovným časom (čl. 2 odsek 1 Smernice), alebo nie je (čl. 2 odsek 2 Smernice). Zároveň Súdny dvor EÚ opakovane zdôraznil, že čas pracovnej (služobnej) pohotovosti treba v celom rozsahu zahrnúť do výpočtu maximálneho denného alebo týždenného

pracovného času, pričom rozhodujúcim faktorom pre záver, či sú naplnené znaky pojmu pracovný čas je skutočnosť, že pracovník je povinný byť prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a musí mu byť k dispozícii v prípade potreby (pozri napr. spojené veci C-397/01 až C-403/01, C-14/04). Z dôvodu, že žalobca počas výkonu služobnej pohotovosti musí byť k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, t. j. v mieste výkonu práce, celý čas služobnej pohotovosti je potom potrebné započítať do pracovného času žalobcu, pričom skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada v zmysle § 122 ods. 1 o hasičskom a záchrannom zbore nemá vplyv na porušenie článku 6 písm. b/ Smernice. Z uvedeného preto možno vyvodiť záver, že práva žalobcu sú vzhľadom na znenie čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice porušované.

73. Z judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplývajú aj predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú porušením práva EÚ. Súdny dvor EÚ rozhodol, že poškodení jednotlivci majú právo na náhradu škody v prípade, keď sú splnené tri podmienky, t. j. že cieľom porušenej právnej normy EÚ je priznať jednotlivcom práva, porušenie je dostatočne závažné a medzi týmto porušením a škodou spôsobenou poškodeným jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť (C-429/09, bod 47). Uplatnenie týchto podmienok umožňujúcich konštatovať zodpovednosť členských štátov za škody spôsobené jednotlivcom porušením práva EÚ zo strany členských štátov musia vnútroštátne súdy v zásade vykonať podľa usmernení Súdneho dvora EÚ na ich vykonanie (C-524/04, bod 116). Pokiaľ ide o prvú podmienku, možno konštatovať, že článok 6 písm. b) Smernice predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva EÚ, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke alebo akémukoľvek obmedzeniu a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi. Za týchto podmienok je zjavné, že článok 6 písm. b) Smernice predstavuje právnu normu EÚ, ktorá jednotlivcom priznáva práva, a teda že prvá podmienka týkajúca sa existencie práva na náhradu škody vo veci samej je splnená (pozri bližšie body 49 a 50 rozsudku vo veci C-429/09). Pokiaľ ide o druhú podmienku, je potrebné uviesť, že podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ dostatočne závažné porušenie práva EÚ zahŕňa zjavné a závažné prekročenie hraníc voľnej úvahy členským štátom, pričom zložky, ktoré majú byť v tejto súvislosti zohľadnené, sú predovšetkým stupeň jasnosti a presnosti porušenej právnej normy, ako aj rozsah miery voľnej úvahy, ktorý porušená norma ponecháva vnútroštátnym orgánom. V každom prípade je porušenie práva EÚ dostatočne závažné, pokiaľ je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ v danej oblasti (pozri napr. spojené veci C-46/93 a C-48/93, bod 55 až 57). V posudzovanom prípade súd dospel k jednoznačnému záveru, že čl. 6 písm. b) Smernice nebol do právneho poriadku Slovenskej republiky prebratý (transponovaný) správne, pretože zákon o hasičskom a záchrannom zbore umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu, vrátane nadčasov, presiahol 48 hodín, keď do pracovného času sa v rozpore s článkom 2 ods. 1 Smernice žalobcovi nezapočítava čas služobnej pohotovosti, pričom listinnými dôkazmi, vypracovanými samotným žalovaným ako zamestnávateľom žalobcu bolo preukázané, že za posudzované obdobie (od novembra 2021 do októbra 2024) opakovane dochádzalo k tomu, že priemerný týždenný služobný čas žalobcu presahoval hranicu 48 hodín. Zároveň je tak splnená aj podmienka porušenia práva EÚ dostatočne závažným spôsobom, keď možno konštatovať, že porušenie článku 6 písm. b) Smernice vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy EÚ, ktorá, pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času, neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva EÚ, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ (C-429/09). Zároveň je splnená je aj tretia podmienka, podmienka príčinnej súvislosti medzi porušením práva EÚ členským štátom a vznikom ujmy (škody/nemajetkovej ujmy) u jednotlivca, keď v príčinnej súvislosti s porušením práva EÚ zo strany žalovaného došlo u žalobcu ku vzniku škody (nemajetkovej ujmy), a to v dôsledku zásahu do práva žalobcu na ochranu zdravia v zmysle článku 40 Ústavy SR, a tiež do jeho práva na súkromie a rodinný život v zmysle článku 19 ods. 2 Ústavy SR, keďže žalobca reálne musel odpracovať viac ako bol povinný v zmysle Smernice, a to na úkor seba ako aj svojich blízkych, pričom tým, že musel tráviť čas v práci, prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať sebe, svojej rodine, priateľom, záľubám či iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením. Všetky predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu vzniknutú žalobcovi tak boli splnené.

74. Neobstojí ani postoj, že žalobca mohol upozorniť zamestnávateľa, ak mal za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad Smernicou povolený limit a žiadať, aby mu táto nebola určovaná, keď z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že nemožno považovať za primerané požadovať od pracovníka, ktorému vznikla škoda z dôvodu, že jeho zamestnávateľ porušil práva priznané jednotlivcovi čl. 6 písm. b)

Smernice, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady tejto škody najprv podal žiadosť tomuto zamestnávateľovi. Požiadavka takejto predchádzajúcej žiadosti by bola v rozpore so zásadou efektivity. Pracovník sa má považovať za slabšiu stranu v rámci pracovnoprávneho vzťahu, takže je nutné zabrániť tomu, aby ho mal zamestnávateľ možnosť v jeho právach obmedzovať. Vzhľadom na toto slabšie postavenie môže byť totiž takýto pracovník odradený od otvoreného uplatňovania svojich práv voči zamestnávateľovi, keďže uplatňovanie týchto práv ho môže vystaviť opatreniam zamestnávateľa, ktoré môžu mať vplyv na pracovnoprávny vzťah v neprospech tohto pracovníka (C-429/09, C-445/06). Možno teda konštatovať, že článok 6 písm. b) Smernice nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením, a preto za týchto podmienok nemožno považovať za primerané požadovať od žalobcu, ktorému vznikla škoda z dôvodu, že boli porušené jeho práva, aby na účely uplatnenia nároku na získanie náhrady tejto škody najprv vyvíjal iniciatívu vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi.

75. Vychádzajúc z výpovede žalobcu, z rozpisu jeho pracovnej pohotovosti, z evidencie dochádzky za žalované obdobie a z obsahu výplatných pások žalobcu za žalované obdobie možno konštatovať, že pri určení pracovnej pohotovosti spolu s určeným služobným časom dochádzalo v rozhodnom období, teda v mesiacoch november 2021 až október 2024, k prekračovaniu maximálneho limitu 48 hodín priemerného pracovného týždňa u žalobcu, resp. k prekročeniu maximálnych limitov dohodnutých kolektívnymi zmluvami. V dôsledku nerešpektovania Smernice pri rozvrhovaní pracovného času tak žalobca prišiel o veľký počet hodín voľného času, ktorý by inak mohol venovať rozvíjaniu osobných a rodinných aktivít, fyzickej a psychickej relaxácii, regenerácii a odpočinku. Žalobca počas vykonávania služobnej pohotovosti musí byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom, je teda oddelený od svojho vlastného sociálneho, súkromného prostredia, rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť organizovať si svoj súkromný čas a program, venovať sa svojim vlastným potrebám je z týchto dôvodov fakticky vylúčená. Bez ohľadu na to, že nemusí byť aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti a že má vytvorené podmienky aj na oddych, resp. spánok, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti. V príčinnej súvislosti s porušovaním čl. 2 a čl. 6 písm. b) Smernice tak podľa názoru súdu dlhodobo dochádzalo k porušovaniu osobnostných práv žalobcu, a to práva na ochranu zdravia, bezpečnosti a zdravia pri práci, práva na najvyššiu prípustnú dĺžku pracovného času a primeraný odpočinok po práci, ako aj práva na súkromný a rodinný život. Súd sa preto nestotožňuje s námietkou žalovaného, že v posudzovanej veci neboli splnené podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Práve naopak, s ohľadom na povahu práv, ktoré boli v danom prípade porušené, ako aj na okolnosti porušovania práva žalobcu, keď žalovaný ako členský štát Európskej únie neprijal opatrenia nevyhnutné za zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b) Smernice, možno konštatovať, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu, ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov, a ani morálna satisfakcia nie je vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah namieste a že sú splnené podmienky na aplikáciu § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

76. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že základ nároku žalobcu bol v posudzovanej veci daný, keď v dôsledku nerešpektovania čl. 6 písm. b) Smernice pri rozvrhovaní pracovného času došlo k zásahom do práv žalobcu tak, ako boli tieto popísané vyššie. Za takýto zásah do práv žalobcu mu nepochybne patrí nárok na primerané odškodnenie, pričom súd mal za to, že samotné konštatovanie porušenia práva nie je v posudzovanom prípade možné považovať za dostatočné zadosťučinenie a práve peňažná náhrada v určitej, primeranej, výške sa javí ako spôsobilá forma odškodnenia takto vzniknutej ujmy. Súd zároveň pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy bral na zreteľ to, že cieľom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je len určitá satisfakcia za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života fyzickej osoby a na strane žiadateľa (žalobcu) táto nemôže slúžiť ako prostriedok neprípustného obohatenia sa a na strane povinného subjektu nemôže mať likvidačný charakter (rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 25. 09. 2013, sp. zn. 25Co/18/2023). Zároveň, v zmysle nálezu III. ÚS 288/2017 zo dňa 05. 12. 2017, pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako, a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady.

77. Pokiaľ ide o primeranosť uplatňovanej výšky náhrady ujmy, ktorú v dôsledku nesprávnej implementácie práva EÚ žalobca utrpel súd uvádza, že pri posudzovaní nároku žalobcu na náhradu

nemajetkovej ujmy je súd viazaný len v tom smere, že má posúdiť jej primeranosť. Spôsob určenia resp. posudzovania výšky je na úvahe súdu a i keď priznanie náhrady nemajetkovej ujmy závisí vo veľkej miere na úvahe rozhodujúceho súdu, na druhej strane táto úvaha neznamená priestor na svojvôľu, či arbitrárnosť, keď aj táto musí byť odôvodnená a musí mať základ v zistenom skutkovom stave. Forma zásahu do práv žalobcu, ktorá bola vykonaným dokazovaním preukázaná, sa aj s poukazom na dlhodobé permanentné porušovanie práva na odpočinok u žalobcu, v zmysle judikatúry Súdneho dvora EÚ považuje za závažný zásah do práv jednotlivca. Súd posudzoval primeranosť výšky uplatnenej náhrady k ujme, ktorá v dôsledku neúplnej transpozície Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky žalobcovi vznikla. Cieľom a účelom priznania náhrady je satisfakcia za spôsobený zásah do života žalobcu tak, aby náhrada bola adekvátna spôsobenej škode. Žalobca zdôraznil, že v konaní sa domáha náhrady škody vo forme nemajetkovej ujmy vyčíslenej podľa celkového súčtu hodín určenej služobnej pohotovosti, ktoré reálne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného (pracovného) času, t. j. žalobca nevyčísloval nemajetkovú ujmu za presný počet hodín odpracovaných nad limit 48 hodín týždenne. Za primeranú náhradu žalobca považoval finančné odškodnenie rovnajúce sa odmene, ktorú mu priznáva zákon o hasičskom a záchrannom zbore ako pri nariadenej služobnej pohotovosti, t. j. mimo určenej služobnej pohotovosti (§ 122 ods. 2 zákona o hasičskom a záchrannom zbore). Súd uvedený postup žalobcu pri výpočte peňažnej náhrady považoval za primeraný charakteru a spôsobu zásahu do jeho práv a vzniknutým následkom takéhoto zásahu v živote žalobcu, a to vo vzťahu k porovnateľnému kritériu ceny práce, z ktorého vychádzal žalobca. Žalobca vykonal prepočet hodín služobnej pohotovosti, ktoré mu neboli zarátané do fondu pracovného času v žalovanom období, pričom vychádzal z informácií a podkladov získaných od svojho zamestnávateľa (dochádzkový systém).

78. Nad rámec uvedeného súd dodáva, že ujmu žalobcu, z dôvodu neexistencie pravidiel pre odškodňovanie jednotlivcov pri porušení komunitárneho práva v právnom poriadku Slovenskej republiky, analogicky posúdil podľa ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Pokiaľ ide o žalovaným namietanú výšku náhrady súd, ako už bolo uvedené, posudzoval jej primeranosť k ujme, ktorá v dôsledku neúplnej implementácie Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky žalobcovi vznikla. Súd zároveň bral do úvahy aj tú skutočnosť, že cieľom a účelom priznania náhrady má byť satisfakcia za spôsobený zásah do života žalobcu tak, aby náhrada bola adekvátna spôsobenej škode.

79. Vychádzajúc z určenia výšky nemajetkovej ujmy ako rozdielu náhrady uvedenej v § 122 ods. 1 zákona o hasičskom a záchrannom zbore (15% alebo 30% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) a peňažnej náhrady uvedenej v § 122 ods. 2 písm. a) predmetného zákona (vo výške 50% z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku) je v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti počas pracovných dní možné určiť výšku nemajetkovej ujmy ako súčin počtu odpracovaných hodín služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku a sumy zodpovedajúcej 35% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej odmeny za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50%-15%) a v prípade odpracovanej služobnej pohotovosti podľa § 92 ods. 1 zákona za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku v čase pracovného pokoja ako súčin odpracovaných hodín v čase pracovného pokoja a sumy zodpovedajúcej 20% peňažnej náhrady z prináležiacej hodinovej sadzby za príslušný kalendárny mesiac príslušného kalendárneho roku (50%-30%).

80. Žalobca si výšku škody vyčíslil na celkovú sumu 5.113,20 Eur podľa počtu hodín služobnej pohotovosti, ktoré preukázateľne odslúžil a ktoré mu neboli započítané do služobného času. Takto žalobcom vyčíslenú náhradu nemajetkovej ujmy považoval súd, vzhľadom na všetky skutkové okolnosti, právny stav a vykonané dokazovanie v danej veci za primeranú. Zároveň, podľa názoru súdu, nie je dosť dobre možné nemajetkovú ujmu v danom prípade žalobcovi nahradiť inak. Vzhľadom na špecifickosť zásahu do osobnosti žalobcu v dôsledku porušenia práva EÚ a trvanie zásahu nie je dobre možné porovnanie s inými obdobnými prípadmi zásahov ako to namietal žalovaný. Žalobcom uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy navyše ani neprevyšuje náhrady priznané v prípadoch zásahov do osobnosti neoprávnenou kritikou, resp. usmrtením člena rodiny alebo obetiam trestných činov. Neobstojí ani argumentácia žalovaného, že nemôže byť stranou sporu o ochranu osobnosti, pretože ustanovenia o ochrane osobnosti boli aplikované len na základe analógie ako podklad pre určenie výšky nemajetkovej ujmy žalobcu, kým predpoklady zodpovednosti žalovaného za spôsobenú škodu (nemajetkovú ujmu) boli aplikované na základe judikatúry Súdneho dvora EÚ.

81. Pokiaľ ide o referenčné obdobia, súd, aj s poukazom vyššie uvedené odôvodnenie tohto rozhodnutia, nad rámec už uvedeného uvádza nasledovné. Žalovaný v konaní tvrdil, že má za to, že referenčné obdobie 6 mesiacov je aplikovateľné v prípade príslušníkov hasičského a záchranného zboru. Žalovaný tiež uviedol, že v praxi sa služby rozvrhujú do obdobia 6 mesiacov a následne sa každý mesiac upravujú tak, aby bola zabezpečené nepretržitá prevádzka hasičských staníc s ohľadom na plánované dovolenky, školenia, kurzy a neplánované situácie ako náročné požiare a práceneschopnosť niektorých príslušníkov. Žalovaný však súdu v konkrétnosti neuviedol, a v tomto smere ani neprodukoval žiadne dôkazy, konkrétnych referenčných období vzťahujúcich sa na žalobcu. Rovnako tak samotný zákon o hasičskom a záchrannom zbore neurčuje, kedy sa začína a kedy sa končí 6 mesačné referenčné obdobie, v rámci ktorého by mal žalovaný ako zamestnávateľ žalobcovi rozvrhovať služby tak, aby 48 hodinový pracovný čas bol dodržaný. Zároveň je súd toho názoru, že zo žiadneho predpisu nevyplýva oprávnenie žalovaného určovať referenčné obdobia podľa svojej ľubovôle, alebo spätne vykonávať prepočty pre účely toho-ktorého súdneho konania tak, aby výsledok výpočtu zodpovedal argumentácii žalovaného o neprekročení týždenného limitu maximálneho pracovného času žalobcu.

82. Vzhľadom na absenciu skutkových tvrdení (a dôkazov) v tomto smere produkovaných žalovaným súd považoval pre účely tohto súdneho konania za referenčné obdobie to obdobie, za ktoré žalobca náhradu nemajetkovej ujmy požadoval, teda obdobie od novembra do apríla (vrátane) a potom od mája do októbra (vrátane). Súd sa zároveň po vykonanom dokazovaní stotožnil s výpočtami žalobcu tak, ako tieto vyplývali z jeho podaní, ako aj z výpovede samotného žalobcu na pojednávaní. Z vykonaného dokazovania ako aj z výpočtov predložených samotným žalobcom, ktoré žalovaný výslovne nepoprel, a ktoré sa súdu po prepočtoch javili ako zmysluplné, súd dospel k záveru, že spôsobom rozvrhnutia služobného času a pohotovostných služieb u žalobcu dochádzalo zo strany žalovaného k opakovanému prekračovaniu maximálne prípustného týždenného pracovného času v zmysle Smernice, čo bolo v posudzovanom prípade spôsobené tým, že zákon o hasičskom a záchrannom zbore umožňoval nezapočítať hodiny služobnej pohotovosti hasiča v mieste výkonu štátnej služby do služobného času, a to napriek tomu, že podľa čl. 2 ods. 1 Smernice sa aj čas neaktívnej služobnej pohotovosti považuje za pracovný čas (pozri aj ods. 76 odôvodnenia tohto rozhodnutia).

83. Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového a právneho stavu súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na náhradu škody vo forme nemajetkovej ujmy v dôsledku porušenia práva EÚ nesprávnym prevzatím (transpozíciou) Smernice do slovenského právneho poriadku, konkrétne do zákona o hasičskom a záchrannom zbore, je daný v celom rozsahu, čo do dôvodu a výšky, pričom súd mal za to, že na strane žalobcu vznikli také následky, v podobe zásahu do jeho súkromného života a do jeho práva na odpočinok, že po zohľadnení žalobcom predloženého výpočtu ako aj všetkých námietok vznesených žalovaným súd žalobe v celom rozsahu vyhovel, žalobcovi sumu 5.113,20 Eur priznal a na jej zaplatenie zaviazal žalovaného (I. výrok rozsudku).

84. Pokiaľ ide o tvrdenia žalovaného týkajúce sa budúceho žalobcu v služobnom pomere a toho, že tým žalobca samotný preukázal, že mu zo strany žalovaného škoda nevznikla súd uvádza, že s týmito tvrdeniami žalovaného sa nemožno stotožniť, keď budúce rozhodnutie žalobcu o tom, či v hasičskom a záchrannom zbore zotrvá alebo nie nemôže mať žiadny vplyv na rozhodnutie súdu v prejednávanej veci, keď budúce rozhodnutie nemá žiadny dopad na to, či žalobcovi v minulosti bola žalovaným spôsobená nemajetková ujma. Na pojednávaní uvedená argumentácia žalovaného tak bola, z pohľadu súdu, v prejednávanej veci, bez právneho významu.

85. Záverom súd poukazuje na to, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami sporu (porovnaj nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 241/07 zo dňa 18. 09. 2008). Taktiež Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (GarcíaRuiz c. Španielsku z 21. 01. 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 05. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 02. 1998). Súd preto nepovažoval za potrebné zaoberať sa tvrdeniami strán sporu, ktoré nie sú právne relevantné a nemajú rozhodujúci význam pre rozhodnutie súdu o žalobe.

86. Nad rámec uvedeného súd poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co/134/2024 zo dňa 25. 06. 2025, v zmysle ktorého, cit.: „nesprávnu transpozíciu smernice 2003/88/ES do zákona č.315/2001 Z. z. potvrdzuje aj novela zákona č. 315/2001 Z. z. schválená Národnou radou Slovenskej republiky na 35. schôdzi dňa 17. 06. 2025. návrh novely zákona o Hasičskom a záchrannom zbore predložila vláda, ktorá uznesením č. 298/2025 z 12. 06. 2025 schválila návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 315/2001 Z. z. a potreba novelizácie zákona o Hasičskom a záchrannom zbore podľa dôvodovej správy k návrhu zákona bola vyvolaná prebiehajúcimi súdnymi spormi príslušníkov Hasičského a záchranného zboru v súvislosti s prekračovaním 48 hodinového priemerného týždenného služobného času, „ktoré vznikajú preto, že sa do tohto limitu nezarátava služobná pohotovosť v mieste výkonu štátnej služby, ako to vyžaduje európska legislatíva“. V návrhu zákona sa uvádza, že služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru podľa aktuálneho znenia zákona č. 315/2001 Z. z. predstavuje 40 hodín týždenne, „pričom služobná pohotovosť sa nezapočítava do služobného času“. Služobná pohotovosť sa príslušníkom určuje, t. j. nemajú možnosť ju odmietnuť. Výslovne sa uvádza, že „Súdny dvor Európskej únie posudzuje legálnosť postupu Slovenskej republiky pri aplikácii smernice Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES, ktorá stanovuje maximálny pracovný čas zamestnanca. Smernica 2003/88/ES sa vzťahuje aj na hasičské a záchranné zložky. Zároveň začne Európska komisia posudzovať súlad zákona so smernicou 2003/88/ES; nie je predpoklad úspechu SR, pričom pri nezosúladení národnej legislatívy so smernicou 2003/88/ES hrozia pokuty v státisícoch až miliónoch Eur (vysoká pravdepodobnosť v pomerne krátkom horizonte). Na základe uvedeného je potrebné zabezpečiť zosúladenie národnej legislatívy so smernicou 2003/88/ES.“

87. Podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

88. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

89. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. V konaní mal žalobca úspech v celom rozsahu, preto mu vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktorý mu súd v uvedenom rozsahu priznal (II. výrok rozsudku).

90. V súlade s ust. § 262 ods. 1 CSP súd rozhodol len o nároku na náhradu trov konania. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP). Z tohto dôvodu určil súd začiatok lehoty na plnenie podľa § 232 ods. 2 CSP od právoplatnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie o určení výšky náhrady trov konania žalobcu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne a v potrebnom počte vyhotovení.

Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom súde. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe. Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie

podania nevyzýva. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil. Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v písm. a) až h), ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak subjekt zaviazaný na plnenie dobrovoľne nesplní to, čo mu vykonateľný rozsudok (exekučný titul) ukladá, možno na návrh toho, kto je oprávnený požadovať splnenie nároku z exekučného titulu, vykonať exekúciu podľa ustanovení zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších zákonov.